

VEILIGHEIDSREGIO

RADAR 2009

Een speciaal nummer:

Een speciale uitgave van de Veiligheidsregionieuwsbrief met daarin informatie over de praktijktoets RADAR van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid.

De ambitie van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is dat eind 2009 de (organisatie van de) rampenbestrijding en crisisbeheersing op orde moet zijn in de Veiligheidsregio's. Hiertoe onderzoekt de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid in alle veiligheidsregio's hoe gemeenten en hulpverleningsdiensten zijn voorbereid op een ramp of grootschalig incident.

Ze beoordeelt met name het functioneren van de 'operationele hoofdstructuur': de processen Melding, Alarmering & Opschaling, Leiding & Coördinatie en Informatiemanagement. Daarnaast wordt uitdrukkelijk gekeken naar het team bevolkingszorg en de gemeentelijke processen Voorlichting, Opvang & Verzorging en het CRIB, het Centraal Registratie en Inlichtingen Bureau.

Op een nog onbekende plaats in de regio wordt buiten kantooruren een zo realistisch mogelijke ramp in scène gezet, die uiteindelijk oploopt naar het niveau GRIP 3 of 4. Vanaf 3 t/m 25 januari 2009 zijn gemeenten, politie, brandweer, geneeskundige hulpverlening en defensie in de Veiligheidsregio Zeeland aan de beurt.

RADAR is geen oefening, maar een toets. Toch zal het praktijkbeeld niet veel verschillen van dat van een oefening, zoals hier op 3 november 2008 in het Regionaal Operationaal Team.

RADAR komt eraan!

door Frans Captijn, directeur Veiligheidsregio Zeeland

De oefening Waterproef is nog maar net achter de rug en de volgende uitdaging staat ons in januari 2009 al weer te wachten. In deze maand zal onze regio op een onverwacht moment buiten kantooruren getoetst worden op de operationele hoofdstructuur, de prestaties in de praktijk en de voorbereiding en prestaties van de gemeentelijke crisisbeheersingsorganisatie. Voor deze toets wordt gebruik gemaakt van het Rampenbestrijding Doorlichtings ARangement (RADAR) van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV).

In RADAR zijn fase 2 en 3 van de voormalige Algemene Doorlichting Rampenbestrijding (ADR) opgenomen. Het gaat dan over de alarmering en het daadwerkelijk opkomen, respectievelijk over de uitvoering van de crisis- en rampenbestrijdingstaken. Het is voor Veiligheidsregio Zeeland een mooie kans om te kijken hoe we er voor staan. Ons doel is

om optimale 'veiligheidsproducten' voor de Zeeuwse burgers, bezoekers en bedrijven te leveren. In hoeverre slagen we daarin? Waar kunnen we ons nog verbeteren, zodat we met zijn allen, als er onverhoopt wat gebeurt, adequaat actie ondernemen.

>>

Fase 1 van de ADR hebben we al in 2006 afgesloten. Daarin heeft de Inspectie geïnventariseerd wat de stand van zaken is bij de informatievoorziening, opschaling en leiding/coördinatie tijdens incidenten. Ook de meldkamer is toen getest. Dit heeft inzicht opgeleverd in de crisismangementorganisatie van gemeenten, politie, GHOR en brandweer. Verbeterpunten zijn inmiddels opgepakt. Laten we ons van onze

beste kant laten zien en ook de realiteit voor ogen blijven houden dat we continu zullen moeten blijven leren en processen proberen te verbeteren. Dat is de uitdaging van ons vak.

De veiligheidsdirectie heeft half oktober besloten om Jeroen Brussé als projectleider voor deze multidisciplinaire toets van de inspectie aan te wijzen. Mede namens

Jeroen Brussé wens ik iedereen die bij RADAR betrokken is of wordt – en dat zijn afhankelijk van het scenario misschien wel 300 mensen – een goede toets met een realistische prestatie en vooral ook de juiste verdere leermomenten toe. Veel succes!

Opzet van de test

Het incident vindt plaats in één van de dertien Zeeuwse gemeenten. Eén of meer gemeenten zullen als effectgemeente eveneens bij de simulatie worden betrokken. De test start met een melding van het incident op de Gezamenlijke Meldcentrale. Al snel zal blijken dat het incident zo groot is dat er moet worden opgeschaald. Naast een inzet op de plaats van het incident moeten ook een Regionaal Operationeel Team en één of meer Gemeentelijke Beleidsteams bij elkaar komen. Ook het Regionaal Beleidsteam kan worden gealarmeerd.

Geheime locatie, geheim moment

Omdat de hulpverleningsdiensten in het echt ook niet weten wanneer en waar zich een ramp gaat afspelen, wordt de precieze datum geheim gehouden voor de hulpverleners en hun bestuurders. De plaats van de nagespelde ramp kan in elke willekeurige Zeeuwse gemeente zijn en in de loop van de toets kan de ramp mogelijk gevolgen hebben voor één of meer gemeenten in onze regio. Voor de overige gemeenten kan de simulatie dus wel degelijk óók gevolgen hebben.

Inzet

In het begin van de test stuurt de meldkamer één tankautospuiter, één ambulance-eenheid en één politie-eenheid, zonder gebruik van zwaailicht of sirene, naar de plaats van het incident. Van de drie disciplines komt er op verzoek van de eerste eenheden of van de meldcentrale per discipline een Officier van Dienst ter plaatse voor het geven van leiding aan hun eenheden en het zorgen voor onderlinge coördinatie. Vanaf GRIP 1 zal er sprake zijn van een Copi, waarbij het incident onder leiding staat van de leider Copi (in beginsel de Hoofdofficier van Dienst Brandweer).

Ter plaatse en dan?

De eenheden ter plaatse krijgen van de Inspectie een situatiebeschrijving. Op basis van deze beschrijving moeten de leidingge-

Net als bij een echte ramp wordt er een COPI geformeerd.

venden gaan opschalen zoals ze dat in de praktijk bij die situatie ook zouden doen. Het verzoek om meerdere eenheden of functionarissen in te zetten, moet op dezelfde manier plaatsvinden als bij een echte ramp. Vanaf GRIP 2 wordt ook de Verbindingscommandowagen ingezet. Van daaruit wordt de multidisciplinaire hulpverlening gecoördineerd, worden de eenheden aangestuurd en wordt de voorlichting ter plaatse verzorgd. In tegenstelling tot een echte 'opschaling' alarmeert de meldkamer alleen de zogenaamde 'sleutelfunctionarissen' van de betrokken gemeenten en hulpdiensten. Andere instanties als bijvoorbeeld ziekenhuizen en het Rode Kruis worden niet bij de simulatie betrokken.

Regionaal Operationeel Team en Gemeentelijk Beleidsteam

Het incident aan de hand waarvan de Inspectie de test uitvoert, is zo grootschalig dat ook de leden van het Regionaal Operationeel Team (ROT) via de gebruikelijke kanalen worden gealarmeerd. Het ROT bestaat uit vertegenwoordigers van de drie hulpdiensten, defensie, de gemeenten en voorlichting. Zij dienen naar de OT-ruimte aan de Segeerssingel 10 te gaan, de plek waar het ROT normaal ook opereert. Ook de eventuele alarmering en opkomst van het Regionaal Beleidsteam zal op de gebruikelijke manier verlopen.

>>

In de gemeente waar een incident plaatsvindt en in gemeenten die mogelijk te maken kunnen krijgen met de effecten van het incident, komt het Gemeentelijk Beleidsteam bijeen. Ook zij worden op de 'normale' manier gealarmeerd. In de brongemeente worden ook de processen Voorlichting, CRIB en Opvang & Verzorging gestart.

Desktop

Drie gemeenten zullen ten tijde van de praktijktoets deelnemen aan een alarmerings- en opkomstoefening inclusief een oefencasus voor het GBT. Ook voor deze gemeenten geldt een volledige opkomst voor de gehele gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie.

Simulatie

Alle berichten tijdens de test beginnen met het woord 'simulatie'. Zo weet iedereen die wordt gealarmeerd dat het niet om een echt incident gaat. Observatoren van de Inspectie begeleiden de test en zien toe op een goede en veilige uitvoering. Zij dragen herkenbare kleding en zullen de gang van zaken zo min mogelijk verstoren. Er wordt gehandeld als ware het een echt incident. Ook 'externe instanties' als provincie, Nationaal Coördinatiecentrum, rampenzender of andere partners moeten daadwerkelijk worden geïnformeerd, als ware het een echt incident. Deze instanties worden vooraf door de Inspectie van de oefening in kennis gesteld.

Als er zich echte incidenten voordoen, zal de simulatieleider van de Inspectie de simulatie onmiddellijk stoppen. De voertuigen van de hulpdiensten die aan de simulatie meedoen, blijven te allen tijde inzetbaar voor echte incidenten.

Doe wat je geleerd hebt en doe alsof het echt is!

John Sevenstern, senior inspecteur Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV)

Als projectleider praktijktoets ben ik betrokken bij de komende praktijktoets in de regio Zeeland. De voorbereiding voor een praktijktoets neemt in het algemeen zo'n 14 weken in beslag en er zijn 4 à 5 mensen van ons bij betrokken.

'Bij een praktijktoets letten wij standaard globaal op vier kritische processen: melding en alarmering, opschaling, leiding en coördinatie en het informatiemanagement. Bij het gemeentelijke proces zijn dat: het CRIB, opvang en verzorging en voorlichting.

In Veiligheidsregio Zeeland heeft de IOOV in 2006 al gekeken hoe het met de plannen van de Veiligheidsregio op dit gebied staat. Op basis van de uitkomsten heeft de regio waar nodig verbeterpunten uitgevoerd. Het naspelen van een echte ramp is bedoeld om te kijken of de (verbeterde) plannen in de praktijk ook echt werken.

Wij willen natuurlijk bij een praktijktoets de vinger op de zere plek leggen. Daar wordt van geleerd. Wat er fout kan gaan, wisselt per regio. In het algemeen kan ik zeggen dat alarmering en opschaling meestal goed voor elkaar is. Wij hebben als Inspectie een constante uitwisseling met de regio's. Wij werken

daarbij vanuit het "1 loket" principe en hebben een liaison in de regio die weet van de specifieke situaties en omstandigheden. Wat deze niet weet is het scenario wat wij willen uitvoeren, noch de datum. Wat wij proberen is bij een scenario maatwerk te leveren. Het moet gaan over incidenten die in een regio daadwerkelijk kunnen voorkomen.

Een realistische praktijktest. Daarom gebruiken wij ook echte adressen. De meldingen komen echter vanuit een callcentrum die de burgers simuleert. Wat wij niet willen zien bij een praktijktoets is een groot aantal voertuigen en zwaailichten. Het gaat vooral om de grote lijnen, om de processen bij rampenbestrijding en niet om het veldwerk bij een ramp. Ik kan natuurlijk nu niet uitgebreid gaan vertellen wat wij bij de regio Zeeland van plan zijn. Ik kan wel in grote lijnen zeggen dat een callcentrum het de Gezamenlijke Meldcentrale Zeeland moeilijk gaat maken met 200 meldingen. Ook zullen wij met een team aanwezig zijn op de plaats van het incident om te zien hoe besluitvorming, opschaling en informatiemanagement gehanteerd worden. En bij alle praktijktoetsen, en dus ook voor Zeeland, geldt een simpel principe: doe wat je geleerd hebt en doe alsof het echt is!

Veel gestelde vragen

De GMZ krijgt zo'n 200 meldingen van burgers te verwerken.

Hoe ziet het scenario eruit?

Op een onverwachts moment wordt de regio geconfronteerd met een ramp. Eén gemeente in Zeeland zal brongemeente zijn. Alle overige gemeenten van de regio Zeeland kunnen echter eveneens bij het incident betrokken raken als 'effectgemeente'. Het scenario richt zich erop dat er tenminste opgeschaald wordt naar een GRIP 3 incident of zelfs GRIP 4. Dit laatste is het geval wanneer er sprake is van een gemeente- of provinciegrensoverschrijdend incident. De IOOV maakt gebruik van een callcenter, waar tien mensen gedurende anderhalf uur ongeveer 200 meldingen telefonisch doorgeven aan de GMZ. Dit zijn meldingen zoals die van burgers zouden kunnen komen. Samen met de informatie

die de leidinggevende functionarissen ontvangen op de 'plaats incident', moet dit leiden tot een goed beeld van het incident, wat er gaande is en moet de keuze worden gemaakt hoe in de regio moet worden opgeschaald. De opschaling moet gebeuren zoals in de plannen en procedures in de regio is vastgesteld.

Tijdens de simulatie wordt verwacht dat de gealarmeerde functionarissen die een rol hebben, naar hun werkplek gaan en het incident opstarten en opschalen alsof het een echt incident betreft. De hele toets zal zo'n 2,5 uur duren.

Wie worden getoetst?

De simulatie van de IOOV richt zich op de drie hulpverleningsdiensten (brandweer, politie en de GHOR), de GMZ en de gemeenten in de regio (met name het team bevolkingszorg (gemeentelijk managementteam) de actiecentra Voorlichting, CRIB en Opvang & Verzorging). Ook andere partijen, zoals het Openbaar Ministerie, het Waterschap of Defensie, kunnen onderdeel uitmaken van de simulatie, maar zij worden niet getoetst door de IOOV.

De toets is voorbij, en dan?

De praktijktoets levert een rapportage op van de Inspectie OOV. Naar aanleiding van deze rapportage wordt een verbeterplan opgesteld.

Communicatie over RADAR

Vanuit de Veiligheidsregio Zeeland zullen alle betrokkenen voorafgaand aan RADAR nader geïnformeerd worden, zowel schriftelijk als mondeling. De Inspectie heeft inmiddels al voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor AOV'ers en voorlichters van gemeenten.

Op 15 december a.s. wordt door de Veiligheidsregio in samenwerking met de Inspectie een informatiebijeenkomst georganiseerd voor alle betrokkenen. **De volgende nieuwsbrief zal kort na de informatiebijeenkomst op 15 december a.s. verschijnen.**

Meer informatie

Op de website van de VRZ (www.vrzeeland.nl) vindt u alle benodigde informatie over alle werkzaamheden die de Inspectie verricht, waaronder de praktijktoets. Zo vindt u onder meer een zeer uitvoerig toetsingskader, waarin is vastgelegd op welke onderdelen men tijdens de simulatie nadrukkelijk let.

Als u vragen heeft die specifiek over de toets in onze regio gaan, neem dan contact op met Jeroen Brussé, projectleider RADAR, 0113-276604, j.brusse@vrzeeland.nl

Colofon

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van Veiligheidsregio Zeeland. Onze organisatie omvat rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandweezorg, Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en de Gezamenlijke Meldcentrale Zeeland (GMZ).

Veiligheidsregio Zeeland werkt nauw samen met gemeenten, Provincie Zeeland, Politie Zeeland, Rijkswaterstaat, zorginstellingen en vele andere partners om de veiligheid van de Zeeuwse inwoners en bezoekers te vergroten.

Contactgegevens

E-mail: info@vrzeeland.nl
www.veiligheidsregiozeeland.nl
Tel.: (0118) 42 11 00
Fax: (0118) 42 11 01
Post: Postbus 8016,
4330 EA Middelburg
Bezoek: Segeerssingel 10,
4337 LG Middelburg

Vormgeving en productie

Nilsson BV

Eindredactie

Afdeling Communicatie Veiligheidsregio Zeeland

Reacties / Adreswijziging

Voor meer informatie, reacties en adreswijzigingen kunt u bellen met de afdeling Communicatie, tel (0118) 421111 of mailen naar info@vrzeeland.nl

© Veiligheidsregio Zeeland,
Middelburg, november 2008